SUPLIMENTUL I

LA

NOUA REVISTĂ ROMÂNĂ

No. 11. 1 IUNIE 1900 VOL. I.

Societatea teosofică și scopul ei.

Societatea teosofică e o societate internațională, înființată la 17 Noembrie 1875 în New-York.

Basa și scopul sînt :

1. De a forma un simbure, împrejurul căruia s'ar putea cristalisa ideile unei iubiri omenești și îmbrățișări generale, fără deosebire de naționalitate, de credință, de sex, de posițiune socială saŭ de culoarea pelei și de a realisa ast-fel idealurile omeniriĭ.

2. De a favorisa studiul literaturei Ariilor și religiile, filosofiile și științele răsăritului și de a face cunoscut însemnătatea unuĭ ast-fel de studiŭ.

3. De a cerceta legile necunoscute ale naturiĭ și puterile omuluĭ amorțite și oculte.

Devisa societățeĭ este :

Nu e nicĭ o religie maĭ presus de cît adevărul însuși.

Membriĭ societățiĭ teosofice n'aŭ ilusiunea, că vor putea introduce cu una cu două, așa tam ne sam, epoca de aur pe pămînt. Dar se încearcă să formeze un cerc în care idealurile omeniriĭ se află acum pe cît e posibil realisate și nu se află nicĭ un cuvînt, că un asemenea cerc să nu se poată întinde din ce în ce maĭ mult. E numaĭ vorba ca să se facă odată începutul.

(Adecă omul nu se poate apropia maĭ mult de adevăr, de cît intrînd el însuși în adevăr și realisîndu-se în el însuși adevărul.)

Științele răsăritului, despre care e aci vorba, nu se referă ca și științele apusului, la cunoștința întîmplărilor esterioare ale naturiĭ, ci se referă la întîmplările lăuntrice spirituale, ce formează baza tuturor fenomenelor esterioare. În cea ce privește esplicarea fenomenelor esterioare, știința apusului întrece pe accea a răsăritului ; în schimb însă se află printre popoarele răsăritului mult maĭ multe persoane, carĭ prin practicarea de *Joga* aŭ ajuns pe o treaptă maĭ înaltă spirituală de conștiență și în consecință posed o perceptibilitate maĭ înaltă «spirituală». Știința lor cuprinde o cunoștință proprie despre lucrurĭ, dobîndită prin intuiție proprie, pe care filosofiĭ europenĭ, sau n'o cunosc de loc, saŭ o cunosc numaĭ prin ocolirea speculațiuniĭ filosofice și numaĭ aprocsimativ. Fenomene de acestea interioare sînt d. e. proprietatea saŭ starea constituțieĭ sufletești și spirituală a universuluĭ, cunoștința legilor ascunse ale evoluțieĭ, stările feluritelor elemente omenești după mortea corpuluĭ etc. Afară de asta nu e vorba ca să crezĭ și să maimuțăreștĭ teoriĭ, ci e vorba numaĭ de a te îndruma să cercetezĭ tu însuțĭ.

Legile încă necunoscute ale naturiĭ se referă la activitățile și eficacitățile legeĭ spiritului în natură, căcĭ în dosul naturei esterioare se maĭ află ascunsă încă una maĭ adîncă, puțin cunoscută. Fac parte din aceste legĭ, eficacitățile voințiĭ și representăriĭ în natură și, maĭ ales toate cestiunile, de care se preocupă filosofiĭ de azĭ. Puterile oculte amorțite în om sunt diferitele trepte ale conștiințeĭ, perceptibilității lăuntrice, puterea voințiĭ proprie conștiente, a credințeĭ, a speranțeĭ, a dragosteĭ, a stăpînireĭ de sine, a răbdăreĭ etc. a căror calități se pot cerceta numaĭ prin acea, că le săvîrșeștĭ tu însuțĭ în viața practică». (*Lotusblüthen.* I B. 1893, pag 60)

Academia maghiară.

Averea Academieĭ maghiare e de 5.785.224 coroane; în anul 1899 s'a mărit cu 81.021 coroane. Sub administrația academieĭ se află și diferite fundațiĭ cu o valoare de aproape o jumătate de milion.

Biblioteca se compune din 61.611 opurĭ. După conținut maĭ numeroase sunt cele de istorie 8692; teologice 4.854; literatură maghiară 4.001, economice 3.539 ; politice 2.365.

In saloanele Academieĭ s'aŭ perindat 6.163 de cetitorĭ, întrebuințînd 7.228 de opurĭ; ear în provincie s'aŭ trimes 1.218 opurĭ.

Academia a editat 48 de opurĭ, ear din fundațiunile încredințate eĭ, apar patru lucrărĭ maĭ marĭ și două reviste. Academia maghiară din fondurile sale maĭ ajută apariția a 9 reviste, 5 întreprinderĭ de editare și 4 lucrărĭ istorice.

Ediţiile Academieĭ se trimet gratis la 271 de institute de învăţămînt secundar şi superior.

In străinătate ediţiile Academieĭ se trimet la vre-o 250 de societăţĭ.

Academia a ţinut 43 de şedinţe. Dintre comunicările ce s'aŭ făcut în aceste şedinţe, pentru noĭ e maĭ însemnată cea făcută de d-l Gabriel Tegloş membru corespondent care a vorbit despre *Castrul roman de la Rîşnov* (lîngă Braşov) şi însemnătatea luĭ strategică pentru pasurile Branul şi Turnul roş.

Premiile Academieĭ pe 1899 aŭ fost în sumă de 16.360 florinĭ şi 705 galbenĭ.

Academia maghiară lucrează mult şi poartă o deosebită grijă pentru traducerea clasicilor vechĭ şi modernĭ, dar în ţot cazul atenţia cea maĭ mare o dă istorieĭ naţionale.

Cu mult zel lucrează şi comisia însărcinată cu redactarea dicţionaruluĭ. Comisia 'şĭ-a început activitatea la 17 Maĭ 1898 şi cu finea anuluĭ 1899 aŭ fost adunate 21.395 de date.

Spre scopul acesta s'a lucrat şi înainte de instituirea comisieĭ cînd s'aŭ adunat peste 70.000 de date. Ast-feĭ pînă acuma pentru noul dicţionar, pentru *Magnum etimologicum* maghiar sînt vre-o 100.000 de date.

Afară de acest mare dicţionar academia maghiară lucrează încă la treĭ dicţionare: dicţionarul provincialismelor, dicţionarul elementelor latine în limba maghiară şi dicţionarul meseriaşilor.

Mişcarea antialcoolistă la noĭ.

„Antialcoolul," revistă lunară, organul Ligeĭ antialcoolice, secţiunile Iaşĭ-Bucureştĭ, apare cu începere de la Maĭŭ 1900, sub direcţia d-luĭ Dr. *M. Minovicĭ*, profesor la Universitatea din Bucureştĭ. (Redacţia şi Administraţia Str. Berzeĭ 59, Bucureştĭ. Abonamentul 3 leĭ anual)

Ţinta acesteĭ reviste este arătată în primul No. prin următoarele rînduri:

Intinderea alcoolismuluĭ în ţară la noĭ se accentuează pe an ce merge într'un mod înspăimîntător de regulat. Viciul, saŭ maĭ bine, maladia aceasta socială e o adevărată calamitate *pentru individ* căruia îĭ micşorează moralitatea şi înteligenţa, sănătătea, puterea de procreare şi longivitatea; e un flagel pentru *specia umană* la care produce aceleaşĭ efecte amintite maĭ sus dar într'un grad maĭ intens; e o pacoste pentru *familie*, provocînd certe, mizeriĭ... In sfîrşit alcoolismul e o nenorocire pentru întreaga societate prin mizeria generală şi prin criminalitatea la care dă naştere. Sunt anĭ de cînd în Europa civilizată lumea a început a fi alarmată de primejdia alcoolismuluĭ. Pretutindenĭ, în Anglia, Norvegia, Franţa, Rusia, elita Ştiinţeĭ, a Invăţămîntuluĭ, a Cleruluĭ, a dat semnalul de alarmă. Miĭ de adepţĭ aĭ *abstinenţeĭ* aŭ începnt a propovădui cu entuziasm lupta înpotriva *alcooluluĭ*, a acesteĭ otrăvĭ, care omoară încet, încet pe individ, *naţiunea*, aducînd degenerarea chiar a specieĭ.

Ca toate mişcările marĭ, umanitare, şi această mişcare a dat loc la diferite satirizărĭ. Lumea nu i-a dat atenţia cuvenită pentru că n'a putut fi convinsă aşa lesne de primejdia îngrozitoare a băuturilor spirtoase. Oamenĭĭ n'aŭ putut crede că un păhărel de rachiŭ, de cognac, luat zilnic înaintea meseĭ ca «aperitif», ca «întăritor», aduce cu timpul degenerarea, îmbolnăvirea organelor celor maĭ însemnate ale organismuluĭ nostru, predispune pe copiiĭ noştrĭĭ la tuberculoză, idioţie, criminalitate.

Fireşte că pe omul, care e deprins a vedea numaĭ superficialitatea fenomenelor, pe acela care nu e deprins să stabilească tot-deauna raporturĭ între un efect şi cauza sa cea maĭ îndepărtată, pe un ast-fel de om e greŭ de convins că rachiul, cognacul, ţuica saŭ vinul ce-l consumă zilnic, e o cauză însemnată de degenerare, de decădere naţională precum ar fi greŭ de a-l convinge de faptul că a consuma otrava alcooluluĭ poate fi socotit ca o crimă în contra neamuluĭ, în contra Patrieĭ!

Deşi, cînd am pornit lupta în potriva alcooluluĭ am ştiut bine că pricinile nenorocirilor, a mizerieĭ poporuluĭ nostru sunt multiple, totuşĭ adînca convingere că *alcoolismul* e una din causele cele maĭ însemnate şi luptînd în potriva luĭ avem conştiinţă că luptăm pentru înălţarea nivelului material, moral şi intelectual al neamuluĭ nostru.

Ţelul nostru este de a face pe oamenĭ să nu bea niciŏ dată băuturĭ spirtoase.

Propaganda noastră va avea ca ţintă de a convinge pe oamenĭ *de existenţa primejdieĭ alcoolice*, arătîndu-le efectele dezastroase ale alcooluluĭ asupra organismuluĭ, consecinţele funeste ce le are consumaţia alcooluluĭ — fie această consumaţie cît de moderată—asupra generaţiilor succesive. asupra neamuluĭ întreg.

Lupta în potriva alcoolismuluĭ a dat deja roade frumoase în Belgia, în Danemarca, în Suedia, Norvegia, Germania. In Rusia, comitetele de temperanţă *instituite de guvern* desfăşură o activitate colosală.

In Holanda asistăm la o luptă dintre principiul *abstinenţeĭ totale* şi acela a *abstinenţeĭ parţiale* şi e probabil că timpul va fi al celuĭ dintîiŭ.

Anul trecut am avut fericirea de a vedea apărînd în Austro-Ungaria o mişcare în potriva alcooluluĭ organisată de cîţi-va medicĭ. Imediat majoritatea societăţilor de muncitorĭ aŭ aderat la această mişcare salutînd'o ca un mijloc de adevărată emancipare socială.

In Italia liga anti-alcoolică a dobîndit aderarea entuziastă a luĭ *Lombroso, Enrico Ferri* şi a altor iluştri medicĭ şi antropologĭ.

România, care în privinţa consumaţieĭ alcooluluĭ poate fi pusă alăturea cu cele maĭ alcoolice ţărĭ, posedă şi ea liga sa antialcoolică. Lupta în potriva vrăjmaşuluĭ e începută, guvernul în frunte cu actualul Ministru al instrucţieĭ privesc cu simpatie şi încurajează această mişcare şi nădăjduim că nu va trece mult ca poporul nostru să fie tre-

zit din întunericul şi amorţeala în care'l ţine flagelul teribil al alcoolismuluĭ.

In lupta pe care o întreprindem vom face apel la ajutorul celor însărcinaţĭ cu creşterea, cu educaţia viitorilor cetăţenĭ şi a viitoarelor mume române. Ne-am asigurat de pe acum sprijinul atît de puternic al cleruluĭ, al corpuluĭ profesoral precum şi al corpuluĭ medical român.

Cînd în toate oraşele din ţară şi 'n majoritatea satelor vom vedea constituite ligĭ, societăţĭ anti-alcoolice, cînd vom avea fericirea să vedem institutoriĭ şi institutoarele şi maĭ cu seamă învăţătoriĭ satelor alcătuind societăţĭ antialcoolice printre şcolarĭ, cînd vom vedea femeile române deplin conştiente de primejdia alcoolismuluĭ, educînd copiiĭ în sensul tendinţelor exprimate în această a noastră profesiŏ de credinţă, cînd în sfîrşit vom avea fericirea de a vedea Statul intervenind printr'o serie de legĭ, cu deplină mulţumire sufletească vom putea exclama: *Ţelul nostru e atins.*

Acestor rînduriĭ urmează o scrisoare adresată către d-l Prof. Dr. M. Minovicĭ din partea d-luĭ A. D. Xenopol, Rectorul Universităţiĭ Iaşi.

Iubite Domnule Doctor,

Totdauna m'am mirat de un lucru: cum se face că statul care priveghiază vinderea otrăvurilor celor-l'alte, să se desintereseze de aceea a alcoolului care şi el nu este decît tot o otravă. Luat în doze micĭ şi în cazurile indicate de ştiinţa medicineĭ, alcoolul poate să aibă efectele cele maĭ priincioase asupra organismuluĭ, precum o pot avea toate celelalte materiĭ toxice. Eŭ cred că idealul la care ar trebui să tindă organizarea higienică a statuluĭ, ar fi ca alcoolul să se vîndă la farmaciĭ după ordonanţe medicale. In acest sens nu se poate susţine că alcoolul ar fi un ingredient absolut vătămător sănătăţiĭ şi că ar trebui eliminată cu desăvîrşire orĭ ce a luĭ întrebuinţare, precum o fac uniĭ abstinenţĭ exageraţĭ care nicĭ pe patul morţiĭ nu vreaŭ să ia alcool în gură.

Statul însă în loc de a tinde la idealul schiţat de noĭ, se bucură, cînd vede că veniturile sale din băuturile spirtoase cresc şi decĭ implicit se sileşte a răspîndi întrebuinţarea luĭ spre a spori încasările luĭ. In zadar medicina dovedeşte pustiirile pe care alcoolul le face în organismul omenesc, distrugerea fizică, intelectuală şi morală a individuluĭ şi tuturor generaţiilor viitoare, prin transmiterea ereditară a acestor pustiirĭ. Statul, strîns de gît prin nevoile zileĭ şi prin sporul de cheltuelĭ pe care nu ştie de unde să le maĭ întîmpine, închide ochiĭ asupra tuturor acestor primejdiĭ, şi se mulţumeşte a stoarce cele maĭ mănoase venituriĭ, din răspîndirea unuĭ viciŭ care-i omoară poporul ce-l are sub a sa oblăduire, dar pe de altă parte sub presiunea societăţiĭ care vede unde o duce abuzul băuturilor spirtoase, statul e nevoit să ia oarecarĭ măsurĭ în contra răspîndireĭ abuzuluĭ lor, şi ca îngrijitor al sănătăţiĭ publice să se silească a stăvili acest abuz.

Se naşte decĭ un antagonism foarte straniŭ între statul fisc şi statul-igienă, unul combătînd pe cel-l'alt. O asemenea contrazicere în funcţionarea organelor aceluiaşi organism nu poate avea alt rezultat decît paralizarea vieţiĭ.

Care ar fi mijlocul de a eşi din această înfundătură? nu văd un altul decît înfiinţarea **monopolului alcoolului** *care pe de o parte ar restrînge consumaţia şi ar îmbunătăţi calitatea, răspunzînd astfel nevoilor igienice, pe de alta ar scumpi productul, menţinînd şi chiar sporind veniturile statului, răspunzînd astfel trebuinţelor financiare.*

Pînă însă să se poată ajunge acest rezultat, trebue să urmăm maĭ departe propoganda socială în contra alcoolului, duşmanul neamuluĭ omenesc şi maĭ ales duşmanul civilizaţieĭ şi **Anti-alcoolul** *ziarul pe care te-aĭ hotărît a'l scoate, cu jertfele neapărat alipite de orĭ ce întrepindere neinteresată, va avea un rol însemnat în răspîndirea ideeĭ mîntuitoare a combatereĭ alcoolului pornit pentru prima oară din sînul* **Ligeĭ anti-alcoolice** *din Iaşi.*

Primeşte, iubite prietine, o frăţească strîngere de mînă.

A. D. Xenopol.

Discursul d-luĭ D-r. Popovicĭ în delegaţiunile austriace.

Energicul luptător bucovinean, deputatul Dr. G. Popovicĭ, a ţinut în delegaţiunile austriace un remarcabil discurs. D-l Dr. Popovicĭ la discuţia politiceĭ externe a monarhieĭ Austro-Ungare, pornind de la tripla alianţă şi rolul Românieĭ în această alianţă, a expus chestia naţională cu multă pricepere şi căldură.

Expunerea d-luĭ Goluchowski — zice d-l Popovicĭ — e clară şi îmbucurătoare cu privire la existenţa tripleĭ alianţe şi la înţelegerea cu Rusia; dar se observă tăcerea d-luĭ ministru de externe, asupra raporturilor cu România. Aceste raporturĭ sunt de o importanţă mare prin influenţa ce o aŭ asupra Românilor din Austro-Ungaria.

Popoarele micĭ de la Dunăre, din vechime aŭ manifestat tendinţa de a se alia împotriva semiluneĭ. Tendinţa aceasta există şi azĭ, nu împotriva semiluneĭ, ci a colosuluĭ de la nord, ce gravitează mereŭ spre sud. Popoarele de la cursul de jos al Dunăriĭ nu se pot opune armatelor ruseştĭ dar se pot opune batalioanele austriace.

Scopul Austrieĭ în trecut a fost de a suprima puterea turcească, iar azĭ pe cea rusească. Şi Româniĭ, atît ceĭ din monarhie cît şi ceĭ de peste hotare tot-deauna aŭ fost împrietenitĭ cu aceste tendinţe. Româniĭ din Ungaria tot-deauna şi-aŭ vărsat sîngele pentru patria lor, aŭ fost şi sunt credincioşĭ patrieĭ ungare. Româniĭ s'aŭ luptat de nenumărate orĭ şi pentru ideia austriacă. In 48 tot poporul român s'a sculat ca un singur om pentru a apăra dinastia, de şi ademenirea mişcărilor panromâne, nicĭ cînd n'a fost maĭ mare şi maĭ bine potrivită. Tot ast-fel a fost şi ţinuta Românilor din Principate. Mihaĭ-Viteazul a fost aplicat să-şĭ pună sub suzeranitatea împăratuluĭ

ţările sale precum şi Ardealul cucerit. De cînd România e independentă, pe lângă toate desiluziile ce i le-am pricinuit, ea se alipeşte tot mai mult de monarhia Austro-Ungară. Pentru România, alipirea de tripla alianţă e singurul mijloc de a scăpa de Rusia. O Austrie puternică, pentru România e garanţia existenţei sale. Năzuinţele românilor nu pot fi periculoase pentru Austria, din contra ele coincid cu ale Austriei. O Românie mare e posibilă numai cu şi în Austria.

Politicianii români din Austro-ungaria cred că chestea naţională se va deslega devenind România o parte, suverană şi dinasticeşte intactă, a unei puternice uniuni de state, cu centrul la Viena.

Politicianii austriaci multă vreme nu aŭ căutat simpatia României şi abia contele Guluchowski a introdus o comunicaţie mai sinceră între cele două state. Dar aceasta nu e destul, trebue să se înceapă şi o tratare corespunzătoare a Românilor supuşi monarhiei. In privinţa aceasta s'a greşit mult. Soarta Românilor din Ungaria e un adevărat martiriŭ şi Maghiarii întrebuinţează toate mijloacele pentru a desnaţionaliza pe Români. Ademeniri şi ameninţări, întregul registru al puterii de stat, se pune în serviciul acestei tendinţe, ce primejdueşte însăşi fiinţa de stat.

Cînd slavismul va ajunge la mai mari estensiuni în orient, atunci vor vedea Maghiarii ce nebuneşte aŭ lucrat persecutînd pe Români. Venirea la putere a ministruluĭ Széll se părea că va introduce o eră nouă în viaţa naţionalităţilor din Ungaria; dar speranţele nu s'aŭ împlinit, persecuţiile Românilor sînt tot aceleaşi.

După acestea d-l D-r Popovici trece la chestia bucovineană, arătînd că rutenizarea Bucovinei e primejdioasă monarhiei. Rutenizarea Bucovinei e o acţiune pentru Ţar.

Oratorul încheie că dacă Austro-Ungaria ar voi să se facă o dogmă de credinţe din existenţa şi evoluţia culturală şi politică a Românilor, atunci în politica orientală ar putea dispune de batalioanele României ca şi de ale sale.

Discursul d-luĭ D-r Popovici a fost ascultat cu multă atenţie şi a produs mult sînge răŭ maghiarilor; dar a fost primit cu atît mai mare simpatie de cercurile austriace duşmane Maghiarilor.

O nouă expediţie a lui Nansen.

In vara asta, celebrul explorator va intreprinde o călătorie pentru a cerceta din punct de vedere fizic şi biologic marea, între Norvegia, Islanda, Spitzbergen şi Ian Mayen. In acest scop s'a construit un vas special: «Michael Suls».

La congresul internaţional de pescărie şi cercetări marine, s'a propus înfiinţarea unei societăţi de exploratori oferindu-se preşedenţia luĭ Nansen. Reşedinţa acestei societăţi internaţionale va fi probabil Cristiania.

Reînoirea Asiei.

Acesta este titlul unei foarte importante scrieri de curînd dată la lumină de Pierre Leroy Beaulieu. Autorul studiază Siberia, China şi Japonia. Arată cum pas cu pas Rusia a transformat Siberia, civilizînd-o, şi s'a apropiat tot mai mult de China. In deosebi cu construirea liniei ferate transiberiane, Rusia a căpătat un mijloc politic de o colosală importanţă pentru a-şi exercita înrîurirea în China.

Chinejii, observînd că puterea Rusiei se întinde mereŭ, de cînd Anglia e ocupată cu războiul in Transvaal, ar fi dispusă să recurgă la Japonia, pentru că aceasta să îndeplinească în China opera civilizatorie cerută de vremea noastră, dar Japonejii nu aŭ destule capitaluri.

Aşa fiind, numai Statele-Unite ar putea ajunge să contrabalanseze cu timpul puterea pe care Rusia o cîştigă din ce în ce mai mult asupra Chinei.

In studiul săŭ asupra Japoniei autorul ajunge la încheierea că civilizaţiunea europeană care la început părea artificială în Japonia — adoptată fiind de o altă rasă — acum este solid întemeiată şi va rămîne pentru tot-deauna.

Cartea e foarte instructivă, prin abundenţa de detalii pe cari le dă asupra ţărilor asiatice, astăzi teatrul unor transformări ce preocupă lumea întreagă.

Ziua de 10 Mai.

Cuvîntare ţinută la serbarea şcolară din 10 Maiŭ 1900 a Liceului «Petru Rareş» din Piatra-Neamţ.

Delegat de onorabilul corp profesoral al acestuĭ liceŭ, spre a lua cuvîntul în numele săŭ, mă

presint astăzĭ înaintea d-voastră pentru a vă întreține cîte-va momente de importanța zilei, ce o sărbătorim astăzĭ, a zilei de 10 Mai.

10 Maiŭ! Zi memorabilă în fastele istoriei noastre, zi demnă de a fi înscrisă în cartea de aur a națiunei române!

Se împlinesc acum 34 de anĭ de cînd un principe, atuncĭ străin, astăzĭ român, puse piciorul pe pămîntul românesc, răspunzînd astfel la chemarea țăreĭ, sătulă de domniile efemere impuse eĭ din afară și de turburările interne carĭ năsteaŭ dîn nestabilitatea domnieĭ. Aceasta se oferea celuĭ care da maĭ mult, cînd de Turcia cînd de Rusia, carĭ dictaŭ în țările românești prin pașalele saŭ consuliĭ lor, făcînd astfel din tronurile luĭ Ștefan cel Mare și al luĭ Mihaiŭ Viteazul un obiect de mezat, iar țara românească considerînd-o ca un pașalîc turcesc saŭ gubernie rusească, bună de exploatat spre maĭ marea satisfacere a interese lor lor politice și economice.

Multe aŭ avut să sufere Româniĭ din partea acestor domnĭ vremelnicĭ, mulțĭ din eĭ străinĭ de țară, atît prin naționalitate, limbă cît și prin sentimente, veniți cea maĭ mare parte din Fanar și carĭ ocupînd tronul prin banĭ, *peșcheșurĭ* date dispensatorilor putereĭ țărilor românești — am numit pe Turcĭ — și carĭ avînd în vedere scurtimea timpuluĭ de guvernare, căutaŭ ca prin toate mijloacele permise și nepermise să stoarcă cît maĭ mult țara spre a se achita către stăpîniĭ lor și a se îmbogăți pe sineșĭ și pe aĭ lor, sfetnicĭ fanarioțĭ, căcĭ fie care aducea cu sine în țară o ceată întreagă de flămînzĭ, carĭ se aruncaŭ, ca corbiĭ asupra unuĭ cadavru, asupra corpuluĭ însîngerat al sărmaneĭ Românii.

S'aŭ găsit printre eĭ și cîțĭ-va domnĭ buniĭ și cu dor de țară; dar... cu o floare nu se face primă-vara.

Această stare de lucrurĭ dăinui, cu oare-carĭ variante de domnĭ românĭ și iubitorĭ de țară, pînă la unirea țărilor surorĭ, a Moldoveĭ și a Muntenieĭ, în 24 Ianuarie 1859, cînd se sui pe tronul ambelor principate Alexandru Ioan I Cuza, colonel în armata Moldoveĭ, om însuflețit de ideĭ marĭ și de sentimente patriotice profunde.

Prin aceasta se împlinea un desiderat al divanurilor ad-hoc, instituite de tratatul de Paris din 1856 și un desiderat al poporuluĭ românesc de dincoace și de dincolo de Milcov, carĭ eraŭ de mult unite prin origina lor comună, limbă datine și simțire și carĭ de mult așteptaŭ acest moment sublim al realizăreĭ idealuluĭ lor mîngîiat de secole: unirea de fapt, politicesce, a două țărĭ surorĭ.

Acest act măreț se împlini prin alegerea luĭ Cuza, maĭ întîiŭ ca Domn al Moldoveĭ (5 Ian. 1859) și apoĭ ca domn al Muntenieĭ de obștească adunare a acesteĭ din urmă țărĭ (24 Ianuarie 1859).

Prin aceasta țările române creșteaŭ în importanță, dobîndeaŭ puterĭ nouĭ, căcĭ după cum atît de frumos zice poetul nostru popular, bardul de la Mircești, Vasile Alexandri, în hora Unireĭ, compusă cu ocasiunea aceasta:

«Unde'ĭ unul, nu'ĭ putere la nevoĭ și la durere,
«Unde-s douĭ, puterea crește și dușmanul nu sporește.»

Printre cele d'întăĭ acte marĭ ale luĭ Cuza trebue să socotim: *desființarea clăceĭ* saŭ *iobăgieĭ*, adică emanciparea poporuluĭ de jos, a țăranilor, de sub jugul proprietarilor marĭ, cari'ĭ consideraŭ și'ĭ trataŭ ca pe vite; *secularisarea*, adică trecerea la Stat, spre a servi la împroprietărirea țăranilor, a averilor mănăstirescĭ, d'impreună cu alungarea călugărilor grecĭ, de prin mănăstirĭ și a reîntronăreĭ limbeĭ și cîntăreĭ românescĭ în locul celeĭ grecești prin biserică; înzestrarea Românieĭ cu un codice de legĭ civile și penale, luat în mare parte după codurile francese și belgiane și numaĭ într'o mică parte după codurile Calimach și Caragea, și care a fost promulgat în anul 1865; apoĭ legea instrucțiuneĭ publice de la 1864, care fu urmată și aplicată în țara noastră de toate guvernele pînă maĭ anĭ trecuțĭ cînd a primit importante modificărĭ și a fost înlocuită în parte cu alte legĭ propuse de d-nĭĭ miniștriĭ Take Ionescu, Spiru Haret, și d-r. C. Istrate și votate de corpurile legiuitoare.

Insă principele Cuza, după lovitura de Stat pe care o făcuse, spre a înzestra țara cu aceste folositoare instituțiunĭ, începuse să considere cu totul altfel oameniĭ și lucrurile. Sub cuvînt că a dobîndit ceea ce dorise, grație recunoaștereĭ Statuluĭ de puterile garante, începu să devie autoritar. El nu maĭ voi să ție seamă nicĭ de miniștri, nicĭ de țară, ascultînd numaĭ de ceata lingușitorilor, ce se adunase împrejurul Tronuluĭ și carĭ prin intrigile lor lăcură ca prințul să sacrifice pe primul săŭ ministru, Mihail Cogălniceanu, promotorul tutulor acestor instituțiunĭ,

concediîndu'l fără măcar să'l fi înştiinţat. Aşa ameţesc fumurile gloriei pe unii oameni.

La 11 Februarie 1866 Alexandru Ioan I fu silit să abdice şi să încredinţeze puterile domniei unei locotenenţe domneşci, compusă din general Golescu, Lascar Catargiu şi colonel Haralambie.

Era şi timpul ca ţara să intre într'o epocă de linişte, de reculegere, spre a se desăvîrşi opera începută de Cuza cu ajutorul lui Mihail Cogălniceanu.— Şi în adevăr, comerţul şi industria cari sunt mai cu deosebire snflétul unei naţiuni şi după desvoltarea cărora într'o ţară se poate măsura gradul de civilisaţie al acelei ţări, precum şi căile de comunicaţie cari formează legătura dintre dînsele, apropiind pe consumator de producător, fuseseră lăsate cam în părăsire în această scurtă domnie de 7 ani, eraŭ foarte înapoiate şi aşteptaŭ un om cu o cultură mai europenească, care să le dea îmboldul necesar spre a ajunge la prosperitatea pe care o reclamă timpul şi relaţiunile noastre cu occidentul Europei. Instituţiunile de cultură în genere aşteptaŭ şi ele un om cu o educaţie occidentală.

Acest om fu Carol I de Hohenzollern, actualul nostru rege.

Tendinţa către absolutism a lui Cuza făcu deci să se împlinească mai repede dorinţa exprimată de ţară în divanurile ad-hoc: *un principe dintr'o familie domnitoare în Europa* şi *ereditatea tronului român.*

In ziua de 8 Mai 1866, Carol de Hohenzollern a păşit pe pămîntul României însoţit de Ioan Brătianu; iar în ziua de 10 Mai acelaşi an a fost proclamat domn ereditor al României.

Tot în ziua de 10 Maiŭ anul 1877, adunările legiuitoare proclamă neatîrnarea desăvărşită a României, care avea să ia parte la războiul în care Românii aŭ cîştigat laurii victoriei, asupra duşmanului lor secular Turcii, în luptele de la Smîrdan, Griviţa şi Plevna, sub conducerea viteazului lor căpitan şi Domn Carol I.

In fine, la 14 Martie 1881, Adunările legiuitoare votară în unanimitate înălţarea României la rangul de Regat; iar la 10 Mai 1881 M. S. Carol I. fu încoronat Rege al României.

Aşa dar ziua de 10 Maiŭ ne este nouă scumpă dintr'un întreit punct de vedere. Ea resumează într'însa toate momentele mari ale istoriei noastre naţionale, de la 1866 pînă astă-zi. De aci importanţa ei deosebită.

De aceea noi Românii trebue să o serbăm cu o deosebită pompă şi solemnitate

Domnia iubitului nostru suveran este bogată în multe fapte mari. Principe eminamente liberal, el a stăruit ca adunarea constituantă se dea ţării cît mai neîntîrziat o Constituţiune din cele mai liberale, pe care jură să o respecteze în 29 Iunie 1866.

Lui i se datoreşte ridicarea prestigiului ţărei în străinătate prin politica înţeleaptă pe care o duce de 34 ani, prin aşezămintele de cultură cu cari a înzestrat ţara, prin bine-facerile civilizaţiunei ce le-a introdus aci la porţile, nu ale Orientului, după cum se exprima mai deunăzi un ilustru avocat francez, ci ale Occidentului; căci ţara noastră se poate considera mai bine—în gradul de civilizaţiune la care se află astă-zi—continuarea Occidentului de cît începutul Orientului!

Printre aceste bine-facerî ale civilizaţiunii putem număra:

Instituţiuni de credit, ca Banca Naţională, Creditele funciare, Creditul Agricol, etc. foarte folositoare, căci creditul e sufletul comerciului şi al industriei.

Instituţiuni de cultură: o mai bună organisare a Universităţiler existente, întemeiarea a o mulţime de şcoli primare şi secundare, şcoli normale pentru formare de profesori şi învăţători, şcoli de meserii, profesionale de fete, de inginerie şi architectură, de medicină veterinară, şcoli militare etc. etc.

Mijloace de comunicaţiune: şosele, căi ferate pentru înlesnirea comunicaţiunilor pe uscat şi transportul mai repede, mai puţin costisitor şi mai sigur al mărfurilor de tot soiul.

O marină comercială şi alta de răsboiŭ pe Dunăre şi pe Marea neagră.

In fine armata pe care a ştiut s'o puie pe acelaşi picior cu cele din ţările occidintale atît ca efectiv în raport cu numărul populaţiei ţărei noastre, cît şi ca instrucţiune militară, spirit de disciplină, armament, etc. făcînd dintr'însa una din cele mai bune armate din Europa. Condusă de dînsul pe cîmpiile Bulgariei, în răsboiul ruso-româno-turc, ea a atras admiraţiunea tutulor statelor Europene, dînd dovezi de vitejie; făcînd ast-fel să se adeverească cuvintele patriotului nostru poet, Vasile Alexandri:

«Astăzi lumea ne cunoaşte»:
«Român zice, viteaz zice!»

şi scoţînd mai cu seamă în relief calităţile răsboinice speciale ale aceluĭ corp de armată teritorială intitulat *Dorobanţiĭ*, cărora li se mai zise şi *Curcanĭ*, după pana ce o aveaŭ la căciulă şi carĭ, tot după spusa poetuluĭ, «aŭ schimbat, lîngă Balcanĭ, porecla în renume».

Acum prin înrudirea cu casa domnitoare a Englitereĭ, graţie căsătorieĭ A. S. R. Prinţul Ferdinand cu principesa Maria de Coburg, dinastia noastră a căpătat un noŭ lustru, iar ţara o maĭ mare vază şi importanţă în Europa. Toate acestea le dorim iubituluĭ nostru Rege Carol I de Hohenzollern şi iubiteĭ noastre Regine Elisabeta de Wied, a căreĭ zi onomastică am serbat-o maĭ deunăzĭ şi care în toate ocasiunile a arătat că iubeşte pe poporul săŭ, prin actele sale de generositate şi de devotament sublim, de care a dat atîtea dovezĭ maĭ cu deosebire în timpul rĕsboiuluĭ din 1877—78, cînd cu mîna sa augustă lega rănile soldaţilor căzuţĭ pe cîmpul de bătae sub gloanţele şi ferul duşmanuluĭ, avînd în tot dauna pentru dînşiĭ cîte o vorbă de mîngîiere şi de încuragiare.

De asemenea sunt o onoare şi o mîndrie pentru noĭ calităţile sale de literată şi poetă, subt armoniosul nume de Carmen Sylva mînuind limba noastră ca şi limba sa maternă în «Poveştile Peleşuluĭ», «Legendele Carpaţilor» şi cele l'alte mărgăritare eşite de subt măiastra sa pană, în carĭ cîntă, cu un sentiment adevărat româ nesc, datinele şi obiceiurile poporuluĭ nostru, bucuriile şi durerile sale, frumuseţea ţĕreĭ româneşcĭ şi care 'ĭ compun o aureolă poetică tot aşa de strălucită ca şi coroana pe care o poartă

Cine poate spune faptele marĭ la carĭ ne va fi dat să maĭ asistăm subt domnia gloriosuluĭ nostru rege şi a urmaşilor săĭ?

Pentru moment noĭ luăm parte la această sărbătorire pacĭnică a munceĭ şi geniuluĭ omenesc ce se desfăşoară în capitala Franţeĭ, sora noastră maĭ mare, în capitala lumeĭ, focarul sciinţelor şi artelor şi unde România ocupă un loc de onoare, alăturĭ cu marile naţiunĭ Europene, carĭ poartă facla civilisaţiuneĭ.

Coincidenţă fericită: La o dată foarte apropiată de 10 Maiŭ s'a făcut inaugurarea pavilionuluĭ Român la Exposiţia Universală din Paris.

Terminînd să zicem cu toţiĭ:

Trăiască Majestăţile Lor Regele şi Regina Românieĭ!

Trăiască Dinastia creditară română!

Tă trăiţ şi voĭ, dragĭ şcolarĭ spre a putea deveni cetăţenĭ folositorĭ patrieĭ, care de la voĭ aşteaptă propăşirea şi fericirea sa!

Trăiască România!

M. G. Vernescu.

Trotuarele mişcătoare la Expoziţia din Paris.

Prima încercare de a realiza acest noŭ şi curios metod de locomoţiune, s'a făcut la expoziţia din 1893 de la Chicago. De atuncĭ sistemul s'a perfecţionat. Acum la expoziţia din Paris acest trotuar are o întindere de 3500 de metri, cu 9 staţiunĭ în punctele principale ale expoziţieĭ.

Acest trotuar e compus din 3 platforme, una fixă şi două mobile. Din aceste două din urmă, una se mişcă cu o iuţeală de 4 chilometri pe oră, e lată de 1 metru şi serveşte maĭ mult ca mijloc de trecere de pe platforma fixă la cea care propriŭ zis serveşte pentru locomoţiune. Aceasta e lată de 2 metrĭ şi se mişcă cu o iuţeală de 8 chilometri pe oră. In sens invers trotuaruluĭ, circulă pe acelaşĭ trajeŭ un tren electric. Atît trenul cît şi trotuarul sînt puse în mişcare de aceeaşĭ uzină de electricitate.

Pe trotuarul mobil încap simultaneŭ 14.000 de persoane. In ziua de Paşte, numaĭ după prînz, trotuarul a trasportat 70.000 de persoane, pe cînd cea maĭ frecventată linie de tranvaĭ nu transpoartă de cît cel mult 40.000.

Trotuarul mobil este una din cele maĭ atractive curiozităţĭ ale expoziţiuneĭ.

Din Metafisica Poporului Român.

Credinţe Poporane

1. Cu întorcătoriŭ (lemn cu care să învîrteşte sulu) la isprăvenie, să dă dupe ăla care a şezut în scaun, ca să aibă spor (băiatul fuge).

2. Înainte de a slobozi (fîrşi pînza) nu e bine să trecĭ peste răsboĭ, e răŭ de moarte.

3. Cînd beĭ d'întîiŭ din urcior, să stropeştĭ (verşĭ) jos, ca să bea morţiĭ.

4 Cînd să lovesc doĭ inşĭ în capete, să scuipĭ jos. Ăl care o scuipa maĭ pe urmă 'ĭ mor părinţiĭ şi te doare capu.

5. Dacă să măsoară doĭ copiĭ, iar să scuipe jos; că dacă n'o scuipa să măsură şarpele cu eĭ şi moare.

De la muma-mea *Luţa* din Catane.

6. Fata, nu e bine să pue ciuru în cap că face bube.

7. Fata, nu e bine să pue pălăria voiniculuĭ în cap, că 'ĭ ieĭ îngeriĭ.

8. Cînd să cunună văduviĭ înainte, nu să maĭ cunună ăĭ cu nunta (tineriĭ).

9. Nu e bine, să şezĭ pe scutecu unuĭ copil, că-ĭ miroase gura.

10. E bine să mănîncĭ ouă de broască ţestoasă, ca să scapĭ de tusa măgărească.

11. Sîrbiĭ (1)—la cununie—cată (2) o para veche de argint curat, o taie în două şi bagă jumătate la ea şi jumătate la el în cismă—să fie sănătoşĭ (curaţĭ ca argintu).

12. La lăsatu postuluĭ de brînză să nu maĭ laşĭ cuibarĭ în tîrnă şi să nu puĭ cloţă (3) că găseştĭ şarpele acolo.

Spuse de sor-mea *Rina* şi *Maria*.

13. Să nu puĭ cloţă în luna Corbilor, (4) de aĭ pus şi aĭ scos puiĭ, să nu-ĭ mănîncĭ că morĭ; sînt răĭ de (oftică) osfică.

14. Nu e bine să-ţĭ dea cu ghemu 'n cap, că nu maĭ creştĭ.

15. Nu e bine să taĭ găinile închedecate, şi să măturĭ noaptea.

De la muma-mea Luţa din Catane.

16. Joia şi Marţa cin'să laie, face brîncă.

17. Pînă nu ridicĭ răsboiu, să aruncĭ apă pe sub el, că aşa e bine.

18. Dupe ce a scos găina puĭ, ghiocile de oŭ le ia şi le înfige pe un surcel, ca să ţie puiĭ toţĭ după cloţă şir să nu moară.

Spuse de sor-mea Maria.

Şt. Şt. Ţuţescu.

(1) Din România, ăĭ stărbliţi—românisaţi.

(2) Caută.

(3) Ouăle să le mănîncĭ, să nu le opreştĭ pentru pus cloţă (cloşcă).

(4) Ianuarie.

„Enciclopedia Română“, publicată din însărcinarea şi sub auspiciile «Asociaţiunii pentru literatura română şi cultura poporuluĭ român», de *D-r. C. Diaconowisch*, prim-secretarul Asociaţiuniĭ.

A apărut fasc. XX, cuprinzînd numeroase articole între *Ioanovici—Keman*. Cu acest fascicol se încheie tomul al doilea al acesteĭ valoroase publicaţiunĭ. In acest fascicol încă aflăm o serie de articole de interes special românesc, dintre carĭ amintim: Iobagiŭ (I. St. Şuluţŭ), Ionescu (biografiĭ), Iorga, Iosif (mitropolit), Ipsilante, Isopescu, Istro-romînĭĭ, Juga, Ivacicovicĭ, Jianul, Jiul, Joreste, Junĭĭ, Junimea, Kalinderu; iară dintre celelalte articole remarcăm: Iosif, Irigaţiune, Irlanda, Isabella, Isolarea bolnavilor, Istoria, Isus Christos, Isvor, Italia, Italiana, literatura (M. Strajan)-Iupiter, Iancsó B., Japonia, Java, Jertfa, Jhering, Joc, Jókaĭ, Jósika, Joubert, Justinian, Kant (Dragomirescu), Karnak, Karthago.

Stăruinţa Redacţiunĭ şi editureĭ de a duce această operă la bun sfîrşit în butul tuturor greutăţilor, cu carĭ se luptă, merită recunoscinţa şi sprijinul publiculuĭ. Volumele apărute pînă acum (I şi II) pot forma podoaba orĭ-căreĭ case românestĭ. Editorul a pregătit şi scoarţe corespunzătoare, carĭ se pot procura cu preţul de câte 2 coroane de tom.

Abonamentele se fac la W. Krafft în Sibiiu (depositu general pentru România *E. Stork, Bucureşti)* şi se primesc numaĭ pentru publicaţiunea întreagă. Preţul de prenumerare pentru un tom broşurat cor. 20.—, legat cor. 23.20 (în România: leĭ 25.—, resp. 28.50).

Anul I „REVISTA MARITIMĂ“ No. 3. Maiŭ 1900.

SUMARUL:

Tactica Navală. Principiĭ, *Căpit.-Comandor Eustatziu.*
O dare de seamă asupra Serviciuluĭ Maritim Român (Urmare şi fine) „
Eficacitatea tiruluĭ în mare *Căpit.-Comandor Eustatziu.*
Progresele navigaţiuneĭ sub-marine. (Urmare), *Sub-locot. Eugeniu Botez.*
Note asupra teorieĭ ancorăriĭ, *Sub-Locot. Ad. Jijio.*
Note istorice asupra busoleĭ şi întrebuinţăreĭ eĭ, *Locot. C. N. Păun.*
Bătălia de la Abukir. (Urmare), *Căpitan Demetriade Petre.*
Descrierea şi studiul voiajuluĭ împrejurul pămîntuluĭ făcut cu vasul cu pînze francez „La Loire“ din 1884—1885, *Căpit.-Comandor Eustatziu*
Schiţe Marine, *Jean-Bart.*
Din Străinătate.
Din ţară.
Starea vaselor Marineĭ militare în luna Maiŭ şi diferite Mişcărĭ în personal.
Mişcarea vaselor străine.